

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطنين في اسرائيل

במקום מתכננים למען זכויות תכנון (ע"ר)
بمقوم مخططون من اجل حقوق التخطيط
Planners for Planning Rights BIMKOM

3 בנובמבר 2020

לכבוד

הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז דרום

קריית הממשלה, באר שבע

באמצעות מייל : YafaEf@iplan.gov.il

ועדה נכבדה,

התנגדות לתכנית מתאר מקומית מס' 699-0669481

הכפר ואדי אל-נעם

בהתאם לסעיף 100 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה ו/או החוק) מוגשת בזאת התנגדות לתכנית מתאר מקומית מס' 699-0669481 (להלן: התכנית) בשם ועד התושבים המקומי ואדי אל-נעם, האגודה לזכויות האזרח בישראל ועמותת במקום - מתכננים למען זכויות תכנון. דבר הפקדת התכנית פורסם ברשומות ביום 14.9.2020, כאשר ביום 4.9.2020 פורסמה ההודעה המאוחרת מבין הפרסומים בעיתונים.

המתנגדים מיוצגים ע"י עו"ד סנא אבן ברי מהאגודה לזכויות האזרח בישראל, וכן על ידי עמותת במקום – מתכננים למען זכויות תכנון באמצעות האדריכלית דפנה ספורטה.

מענם של ב"כ המתנגדים : עו"ד סנא אבן ברי, האגודה לזכויות האזרח בישראל רח' 3030 נצרת, ת.ד. 16072, נצרת, טל': 8526333-04, פקס: 8526331-04, דוא"ל: sanaa@acri.org.il ו/או האדריכלית דפנה ספורטה עמק רפאים 43 ת.ד. 7145, ירושלים, טל': 5669655-02, פקס: 5660551, דוא"ל: dafna@bimkom.org.

א. המתנגדים :

1. לבאד אבו-עפאש, ת"ז 058971441
2. אל עזאזמה יוסף ת.ז. 313621385
3. אבו בניה מוסה ת.ז. 023164643
4. אבו צליח אסמאעיל ת.ז. 023353055
5. אבו נוירה גמעה ת.ז. 029857869
6. אלגדיפאת סאלם ת.ז. 052484110
7. אבן נסיר סלאמה ת.ז. 058971136
8. אבן חמוד מחמד ת.ז. 029899457
9. גריביע גלל ת.ז. 305369316
10. אלכליב פריח ת.ז. 046232229
11. אבן חמוד מהדי ת.ז. 211987789
12. אבו עפאש בלאל ת.ז. 315366997
13. אבו רועי עבד אלעזיז ת.ז. 209406313
14. אבו עפאש עבדלה ת.ז. 312197296
15. אבו עפאש מוחמד ת.ז. 323076042
16. ריאטי אבראהים ת.ז. 023335524
17. אבו עפאש עודה ת.ז. 026302273
18. אבו חמוד עימד ת.ז. 304797848
19. אבן חמוד סלימאן ת.ז. 026131367
20. אלחרינק מחמד ת.ז. 025939695
21. אבו עפאש אוסמא ת.ז. 204373351
22. אל נסאירה מחמד ת.ז. 058971110
23. אל נסאירה מרים ת.ז. 323902189
24. אל נסאירה זינב ת.ז. 011704244
25. אל נסאירה אימאן ת.ז. 207240714
26. בן זיאד זאיד ת.ז. 031520190
27. אבו עפאש סמי ת.ז. 305509531
28. אלגדיפי עבד אלמנעם ת.ז. 027629930
29. אבו עפאש אבראהים ת.ז. 059908186
30. זנון עאיש ת.ז. 028268134
31. אבו עפאש עבד אלסמד ת.ז. 211805270
32. אלדוג'י סברי ת.ז. 316505114
33. דוגי מחמד ת.ז. 213002603

34. אבן חמוד יוסף ת.ז. 035732346
35. גדיפאת חסאן ת.ז. 032488637
36. אבו עפאש מחמד ת.ז. 065901332
37. דוגי אברהים ת.ז. 026347948
38. אבו עפאש סלמאן ת.ז. 061994471
39. אבו עפאש אוסמן ת.ז. 201404423

40. המתנגדים 1–39 הינם תושבי הכפר ואדי אל-נעם. המתנגדים 1-7 כולם חברי הוועד המקומי של הכפר ואדי אל-נעם, שהוקם בשנת 1997, כדי לייצג את תושבי הכפר בפני הרשויות ומהווים נציגים למשפחות המורחבות המייצגות את רוב תושבי הכפר. הוועד הוסמך לנהל מו"מ בשם התושבים להכרה בכפר ולהסדירו תכנונית במקום מושבו, לצד מאבק נגד הסכנות הנשקפות **לבריאות התושבים בשל הקרבה לאתר התעשייתי רמת חובב וליתר התשתיות באזור.**

41. עמותת "במקום" – מתכננים למען זכויות תכנון הינה עמותה העוסקת מאז שנת 1999 בזכויות האדם בתכנון המרחבי בישראל ומלווה קהילות המצויות בעמדת נחיתות אזרחית, כלכלית וחברתית בהליכי תכנון. עמותת במקום היא מתנגדת ציבורית סטטוטורית מכוח סעיף 100(3) לחוק (ק"ת 7,7551, 7.9.2015, בעמ' 1887).¹

42. **האגודה לזכויות האזרח בישראל** היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם בישראל ובשטחים הכבושים. האגודה מייצגת מזה שנים רבות תושבים וארגונים המייצגים אותם בהליכי תכנון ובהליכים משפטיים ובדרישה שהתכנון ייתן מענה הולם לצרכי הקהילה ויוביל להסרת חסמים תכנוניים המונעים מימוש זכויות יסוד בסיסיות עבורם.

ייפוי כח ותצהירים מאת המתנגדים מצורפים ומסומנים **כנספח 1.**

ב. תמצית הנימוקים להתנגדות:

43. עניינה של התכנית, כפי שבאה לידי ביטוי בדברי ההסבר לתכנית, הינה "הגדרת מתווה מרחבי להגדרת ישוב חדש, במסגרתו יותוו פתרונות ישימים לאכלוס כ-7,000 תושבים המיושבים כיום באופן בלתי מוסדר ובתחומי המגבלות של אזור התעשייה נאות חובב, של קווי מתח עליון ועל, רצועת הולכה של גז טבעי, ובסמוך לתחנת כוח של חברת חשמל".

44. אין מדובר בניסיון חדש או בתכנית חדשה להסדרת היישוב ואדי אל-נעם. אלא במהלך נוסף בכרוניקת המגעים עם רשויות המדינה למציאת פתרון תכנוני עבור תושבי ואדי אל-נעם אשר נמשך מאז שנת 1987. מזה שלושה עשורים, מנהלים התושבים באמצעות הוועד המקומי של

¹ עמותת **במקום**, ארגון מקצועי ובלתי תלוי, מודה לכל תורמיה התומכים בקידום זכויות אדם ברחבי העולם ומכירים באמינות העמותה ובחשיבות פעילותה. עיקר המימון של עמותת במקום הוא מישויות מדיניות זרות.

היישוב הידברות ומבקשים הקמה של יישוב כפרי-חקלאי עבורם, המתאים לצרכיהם, מסורתם ואורח חייהם. כל פעם שנדמה שנעשית התקדמות לעבר מהלך או פתרון מוסכם, נוקטות הרשויות בצעדים חד צדדיים וממוטטות את התהליך, תוך השבת הצדדים לנקודת ההתחלה.

45. התנהלות זו באה לידי ביטוי בהחלטה לקבל את התכנית מושא ההתנגדות, חרף עמדתם של התושבים. בדומה לתכניות שקדמו לה, מתעלמת התכנית מרצונותיהם של כלל תושבי כפר ואדי אל-נעם באשר לדרכי תכנון היישוב, אופי היישוב, וגבולותיו העתידיים.

46. המיקום המוצע של הכפר ואדי אל-נעם, מבוסס על אותה הצעה היסטורית שבוחרת למקם פעם נוספת את היישוב בצמידות לגבולות שגב שלום, כאשר כ-70% מהאוכלוסייה תצטרך לעזוב את מגוריה ולעבור ליישוב המתוכנן צפונית לכפר הקיים.

47. מיקום וגבולות היישוב המתוכנן הוכתבו על-ידי רדיוס המגבלות הסביבתיות של נאות חובב. רדיוס זה הינו קו שרירותי שיש לבדוקו שוב, במיוחד לאור המחלוקת הקיימת בעניינו בין משרדי הממשלה ובין מועצת נאות חובב. בדיקה מדוקדקת של הרדיוס היא קריטית לתכנית, שכן צמצום המגבלות יוביל להרחבת שטח היישוב המתוכנן, לצמצום היקפי העקירה, לאפשר ליותר משפחות הכרה והסדרה במקום, לייצר ודאות בנוגע לתכנית הכפר ולזכות בתמיכת התושבים.

48. יתרה מזאת, הצלחת התכנית ומידת יישומה תלויה בהסכמת התושבים ובשיתוף פעולה איתם. הנגב כבר ידע תכניות מאושרות לקהילות הבדואים בנגב שלא יושמו ולא הובילו לפיתוח בפועל. שיתוף הפעולה של התושבים יתקבל אם המערכת תשכיל להתייחס לבעיה שמטרידה יותר מכל את התושבים והיא שאלת גבולות היישוב. קידום התכנית בכל מחיר ללא קשר להסכמה העקרונית של התושבים תביא בסופו של דבר לאישור תכנית לא ישימה.

49. **בתמצית:** המתנגדים יטענו כי תכנית המתאר המקומית, מהווה המשך למדיניות תכנונית ארוכת שנים, המבקשת לרכז את אוכלוסיית ואדי אל-נעם, בניגוד לרצונה ביישוב בצמידות ליישוב שגב שלום. היישוב המוצע הינו בעל אופי עירוני ו/או פרברי, ואשר ולא יאפשר לתושבים להמשיך לקיים אורח חיים כפרי חקלאי ו/או קהילתי המתאים לצרכיהם, והכל תוך הפלייתם לרעה ביחס לאוכלוסייה היהודית. התכנית וההחלטה לאשרה לא התבססה על תשתית עובדתית ראויה (כגון נתון גודל האוכלוסייה וצפי הגידול שלו), לא שקלה את כל השיקולים הרלוונטיים ולא איזנה ביניהם כראוי. החלטה זו מהווה פגיעה בחובת המדינה לשוויון, לבריאות, לקורת גג ולכבוד, ולזכויותיהן של אוכלוסיות ילידיות לשמור על תרבותן ועל אורח חייהן.

ג. רקע עובדתי

נפתח בפירוט אודות היישוב ואדי אל-נעם, סקירה של ההליכים התכנוניים בעבר, התכנית המופקדת והליכי התכנון הנוכחיים. בהמשך נתייחס לגופו של עניין ונעמוד על שורה של פגמים בהליך התכנוני.

ג.1. רקע על הכפר ואדי אל-נעם

50. **ואדי אל-נעם**, הינו הכפר הבלתי מוכר הגדול ביותר בנגב, תושביו נמנים ברובם על פלג מסעודין ממטה העזאזמה². הוא נוצר בשנות ה-50 עת העבירו רשויות המדינה והצבא את תושביו מאדמותיהם ההיסטוריות, בעיקר מאזור חלוצה (מערבית לכביש 40), לשטח שבו נמצא הכפר היום, וזאת כחלק ממדיניות ריכוז התושבים הערבים הבדווים בנגב באזור הסייג - הסיאג³.

51. עד לשנת 1948, נתחמו אזורי המחייה של 12 השבטים ממטה עזאזמה ופלגיהם בתוך שטח המשתרע מבאר שבע ודרומה עד למצפה רמון באזור הר הנגב. עם הקמת מדינת ישראל, רבים משבטי מטה עזאזמה גורשו או יצאו מעבר לגבול, ואלו שנותרו רוכזו בידי הצבא והממשלה, באזור ואדי אל-נעם. במיקום זה התגוררו אז מקצת מן המתנגדים, והתושבים המקוריים יחד עם התושבים עקורי הפנים הפכו לימים למעלה מ-10,000 תושבים המהווים כ-1,800 משפחות³, תושבי היישוב ואדי אל-נעם.

52. הכפר ממוקם מערבית ולאורך כביש 40, הוא מקיף כ-30,000 דונם הגובלים ממזרח בנחל נוקדים, מדרום ביער רמת בקע ומצפון במקבץ המגורים של משפחת אבו עאישי, אבו דיה ואח'.

מפת היישוב ואדי אל-נעם מצורפת ומסומנת כנספח 2.

53. בחלוף השנים מאז הועברו התושבים לאזור בידי הממשל הצבאי, השקיעו תושבי הכפר ופיתחו את מרחב המחייה שלהם שהפך לימים ליישוב מתפקד ולביתם היחיד. כל זאת נעשה למרות אי ההכרה, היעדר שירותים בסיסיים, ותחת האיום המתמיד של פינוי והריסות הבתים.

54. בכפר קיימים מוסדות חינוך: 3 בתי ספר עבור תלמידי כיתות א'-ט' המעניקים מסגרת לימודית לכ-2,300 תלמידים, ועוד כ-14 גני ילדים המעניקים חינוך עבור כ-400 תלמידי גנים בגילאי 3-5. שתי מרפאות השייכות לקופ"ח כללית וקופ"ח מאוחדת, וטיפת חלב, 14 מסגדים ו-10 מכולות קטנות.

² פלג הינה קבוצת שארים חברתית מלוכדת אשר לה אב קדמון משותף. מספר פלגים מרכיבים שבט ואיגוד שבטים מהווה מטה.

³ מתוך מסמך חלופות למיקומו ואופיו של היישוב המיועד לתושבי וואדי אל נעם (אוגוסט 2015), "תחת נתוני אוכלוסייה,

עמ' 12. קישור למסמך החלופות: <https://law.acri.org.il/he/wp-content/uploads/2015/10/hit1705alternatives.pdf>.

55. מבחינת הפריסה המרחבית התפתח היישוב באופן טבעי על פי המרכיבים הטופוגרפיים של השטח, והינו כולל פעילות חקלאית בהתאם לחלוקה המשפחתית. כל משפחה יושבת במרחב תפקודי נפרד, המאובחן בעיקר על ידי שטחים המשמשים לפעילות חקלאית (בעיקר לאורך הוואדיות) ועל ידי מערך הדרכים המקומיות. אל בתי המגורים צמודים, בדרך כלל, משקי עזר לגידול עדרים. באזורי הוואדיות שטחי עיבוד חקלאות בעל, גידולים שנתיים של שעורה וחיטה עצי זית ובוסתנים (עצי פרי). הוואדיות מהווים גבול טבעי בין אזורי המגורים של המשפחות השונות וכך גם דרכי העפר שהתהוו במשך הזמן. מערך הדרכים הקיים מכוון למרכז הגיאוגרפי של הכפר.

56. הפעילות הכלכלית של תושבי היישוב מתבססת לרוב על גידול בעלי חיים – כאשר ביישוב כ- 4,000 עדרי צאן וכן על גידולים שנתיים של שעורה, חיטה, עצי זית וגידולים לצורכי משק הבית. מאפייניה של פעילות חקלאית זו הינם חלק בלתי נפרד מאורחות חייה החברתיים של האוכלוסייה, שהתהוו במהלך תקופת התיישבותה בהר הנגב. אז, כמו היום, עסקו בני מטה אל-עזאזמה בפעילות חקלאית כחלק מפעילות כלכלית המשלבת נוודות מרעה, חקלאות בעל לצד גידול המקנה.

57. ביישוב קיימים כ-3,200 מבני מגורים מסוגים שונים (צריפים, אוהלים ומעט בנייה קשיחה), המאופיינים בפריסה מרוכזת ביחס לגודל המשפחה המורחבת. ומבנים המשמשים לפעילות חקלאית (מכלאות צאן ולולים).

ג.2. רקע להליך הכנת התכנית

58. סוגיית הליך המו"מ בין נציגי ואדי אל-נעם לבין הרשויות והליך הכנת התכנית הינה סוגיה סבוכה ואין צורך להיכנס לעומקה במסגרת ההתנגדות הנ"ל, אולם מאחר ולא ניתן לנתק את נושא קידום תכנית המתאר מההקשר הכללי, נבקש להשלים את התמונה על ידי פירוט המגעים אשר קדמו להגשת התכנית מושא ההתנגדות.

59. כאמור, החל משנת 1987 מקיימים תושבי ונציגי הכפר מגעים עם רשויות המדינה, במטרה להקים יישוב כפרי-חקלאי, המתאים לצרכיהם, מסורתם ואורח חייהם. בפניות אלה הביע הוועד המקומי של היישוב את הסתייגות התושבים משילובם בעיירה שגב שלום, שאינה עונה על צרכיהם. לאורך השנים פניות התושבים נפלו על אוזניים ערלות וכל שהוצע להם היה לספחם, למרות התנגדותם, לעיירה שגב שלום, שאינה תואמת את צרכיהם ואורחות חייהם.

60. בשנת 2000 התקבלה החלטת ממשלה (ערב/43) וקודמה תכנית מתאר לשכונות דרומיות לעיירה שגב שלום (תמ"מ/49/14/4), שנפסלה באוגוסט 2004 בידי רשויות התכנון, בין היתר בשל קרבתה המסוכנת לרמת חובב. בדיון שהתקיים ביום 9.8.04 בוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום (להלן, הוועדה), בהפקדת תמ"מ 49/14/4, נדחתה התכנית, בין היתר, בשל קרבתו המסוכנת של האתר המוצע למפעלים של נאות חובב, והסכנות הנשקפות לבריאות התושבים

באזור זה. החלטתה של הוועדה המחוזית היתה כדלקמן:

- לא להמליץ בפני המועצה הארצית על הפקדתה של ת/מ/מ/49/14/4, ואדי אל-נעם (שם זמני) מדרום לשגב שלום.
- לפנות לממשלה, באמצעות המנהלה לקידום הבדואים בנגב שבמנהל מקרקעי ישראל – לשינוי החלטתה מספר ערב/43, לענייני המגזר הערבי מיום 21.8.2000, במסגרת שינוי/עדכון ההחלטה מומלץ להטיל על המנהלה לקידום הבדואים בנגב, לאתר חלופות למיקום אחר עבור המשפחות משבט אל עזאזמה המוזכרות בהחלטת הממשלה.
- **הוועדה קבעה שיש לגבש את החלופות בשיתוף עם האוכלוסייה, וכי חלופות אלה יבחנו על ידי מוסדות התכנון ויקודמו בהתאם לחוק התכנון והבניה.**

61. החל משנת 2004 החלו האגודה לזכויות האזרח ועמותת במקום ללוות את תושבי הכפר בערוצים שונים במטרה ליישם את החלטת הוועדה הנ"ל. המתנגדים, יזמו פניות לראשי הממשלה ולשרים רלוונטיים רבים בבקשה לקבל את החלטת הממשלה להקמת יישוב כפרי-חקלאי עצמאי עבור תושבי ואדי אל-נעם, המותאם לצרכיהם, תרבותם ואורח חייהם; ושמיקומו ייקבע תוך שיתוף נציגי הוועד המקומי של היישוב.

62. התושבים באמצעות נציגיהם בוועד ובארגונים השותפים ניהלו מו"מ מתמשך במהלך שנת 2007 ועד לשנת 2008, וזאת במטרה לאתר מקום חלופי ומוסכם אחר עבור הכפר. במסגרת המו"מ הוצעו 3 חלופות למיקום חלופי לכפר מצד התושבים אך כולן נדחו ע"י צוות המו"מ. בשנת 2009 הופסק המשא ומתן כליל מבלי שניתנה כל הודעה רשמית על כך לנציגי התושבים או לארגונים. הטיפול הועבר לידי הרשות להסדרת התיישבות הבדווים בנגב (להלן: "הרשות") אשר התברר כי אינה מעוניינת להמשיך בתהליך.

63. לאחר שהוקפאו הליכי המו"מ ובהם גם הליכי התכנון למספר שנים, הופקדה במהלך שנת 2013 תמ"מ 2/23/14/4. במסגרת תכנית זו הוצע להעביר את התושבים לעיירה שגב שלום ולהקים עבורם שכונות עירוניות בניגוד להסכמות קודמות. בנובמבר 2013 אושרה תמ"מ 2/23/14/4 במועצה הארצית לתכנון ולבניה אשר שינתה את ייעוד הקרקע מאזור נוף מדבר לנוף כפרי חקלאי משולב.

64. נגד תכנית זאת הוגשה עתירה לבג"ץ ביום 5.3.2014 בשם התושבים והארגונים החתומים, בטענה כי מדובר בתכנית מפלה המציעה רק פתרון יישובי אחד ויחיד לתושבים, הנושא אופי עירוני, ולכן יש לבטלה. בנוסף, ביקשו העותרים לחייב את המדינה לדון עם הוועד המקומי הנבחר של הכפר בכדי לבחון פתרונות התיישבות מוסכמים להקמת יישוב כפרי חקלאי עצמאי (בג"ץ 1705/14 לבאד אבו עפאש נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה (פורסם בנבו, 12.03.2014) (להלן: "העתירה").

65. לאחר הגשת העתירה, ולבקשת הוועדה, נערך דיון נוסף בוולנת"ע, ובו הוחלט כי בהתאם לתמ"א 35 ניתן לבחון הקמת יישוב עצמאי מדרום לשגב שלום במקום הרחבה והקמת שכונה חדשה של שגב שלום. אולם החלטה זאת לא שינתה את מהות התכנית ואת מיקומה, שנוטר מדרום לשגב שלום ושאינו מאפשר להקים יישוב עצמאי בעל אופי כפרי-חקלאי.

66. במסגרת דיוני העתירה ובהתאם להמלצת שופטי בג"ץ מיום 19.4.2015, הגישו התושבים באמצעות הארגונים מסמך חלופות להסדרה התכנונית של יישוב לתושבי ואדי אל-נעם. במסגרת ההצעה, הוגשו שתי חלופות למיקום ראוי של הכפר, שנדונו בוועדה לנושאים תכנוניים עקרוניים (להלן: "הוולנת"ע"). בעקבות מספר דיונים בוועדות השונות, ניתנה המלצה ע"י המועצה הארצית להקמה של יישוב עצמאי עבור תושבי ואדי אל-נעם. ברקע להמלצת מוסדות התכנון להקים יישוב עצמאי, הומלץ לקדם בשלבים את התכנון בשטח החופף להצעת העותרים ולהצעת המדינה, ובהמשך לדון בהתרחבות התכנית מזרחה או מערבה בהתאם לאפשרויות. העותרים התנגדו לקידום תכנון שלבי ללא דיון מהותי באופי ובגבולות היישוב.

החלטת הוולנת"ע מיום 24.11.2015 מצורפת כנספח 3.

67. ביום 5.1.2016 התקבלה החלטת המועצה הארצית לתכנון ולבנייה (להלן: "המועצה הארצית"), אשר המליצה במישור הראשון, לממשלה על הקמתו של ישוב חדש עבור תושבי ואדי אל-נעם מדרום לשגב שלום, ובמישור השני הותירה את סוגיית הגבולות והתכנון המקומי של היישוב לבחינת גופי התכנון בשיתוף פעולה עם התושבים. עוד קבעה הוועדה שיש לתת הזדמנות לגופים הרלוונטיים לבחון את שאלת צמצום אזורי הרדיוס. יתרה מזאת, הייתה הבנה כי במידה ומהלך צמצום הרדיוסים יצלח, תידרש תכנית מתאר מחוזית חדשה להשלמת ההליך התכנוני.

עמ' 13 להחלטות המועצה הארצית, ישיבה מס' 590 מיום 5.1.2016 מצורף ומסומן כנספח 4.

68. בעקבות כך, ומתוך רצון לקדם את החלופה המוסכמת על התושבים, החל מו"מ בין התושבים, רשות הבדווים והגורמים הממשלתיים הרלוונטיים (משרד להגנת הסביבה, משרד הביטחון ונאות חובב), במטרה להביא לצמצום המגבלות הסביבתיות מאזורי התעשייה נאות חובב ורמת בקע. המו"מ הניב התקדמות בשני התחומים: האחד, שמשרד הביטחון הסכים לצמצם את מגבלותיו בתחום רמת בקע עד לתואי כביש 6; והשני, שהמועצה התעשייתית נאות חובב הסכימה לספק את כל המידע בדבר מיגון המפעלים ואף ציינה בפני התושבים כי האינטרס שלה הוא להקטין את רדיוסי הבטיחות למינימום האפשרי. לא בכדי מוקם בימים אלה מרכז מבקרים ומרכז מסחרי באזור התעשייה נאות חובב, שם צפויה לשהות אוכלוסייה במשך רוב חלקי היום.

69. כאמור, במשרד להגנת הסביבה הובטח לעשות מאמצים לצמצם את הרדיוס מנאות חובב ולבחון את הסוגיה בתוך 3 חודשים מיום החלטת המועצה הארצית. שם, להבנתנו, נתגלעו חילוקי דעות: בעוד שמטה המשרד להגנת הסביבה נאות להמליץ על צמצום מסוים של רדיוס המגבלות

מנאות חובב, מחוז הדרום במשרד להגנת הסביבה סרב להמלצה. עבודת בחינת הרדיוסים לא הושלמה ולא הועברה עד לרגע כתיבת שורות אלה.

70. בדיון שהתקיים ביום 30.3.2016 בביהמ"ש העליון הודיעה המדינה כי החלטת ממשלה צפויה להתקבל בחודשים הקרובים וכן עדכנה בהודעתה מיום 7.7.2016 כי הוכנה הצעת החלטה לממשלה, אשר הועברה להערות הגורמים במשרדי הממשלה השונים. יצוין כי, מאז שהחלה קידומה של הצעת ההחלטה בין המשרדים השונים, הופסקו הליכי המו"מ לקידום הפתרון המוסכם ובמקום קודמה החלטת ועדת השרים האמורה, למרות שהמו"מ על גבולות היישוב טרם מוצה.

71. עיון בהצעת המחליטים ובמסמכים הנלווים לה, כמו גם בהודעה לעיתונות מטעם שר החקלאות ופיתוח הכפר בעניין, כפי שפורסמו בשעתו העלו אי דיוקים רבים בעלי השלכות מרחיקות לכת על קידום פתרון ראוי עבור תושבי ואדי אל-נעם. משכך פנו הארגונים המייצגים ביום 4.8.2016 בשם התושבים לקבינט הדיור בדרישה לקיים דיון חוזר בנושא. במסגרת הפניה עמדו המתנגדים על הסתירות השונות העומדות בבסיס הפתרון המוצע במסגרת התכנית שאינו מאפשר הקמת יישוב כפרי – חקלאי והצורך בהעתקתם של כ-7,000 מתוך למעלה מ-10,000 תושבים. זאת ועוד, עלה כי היישוב לא יהיה עצמאי אלא יישוב צמוד דופן לעיירה שגב שלום שישען על תשתיותיה וישתייך אליה מוניציפלית.

פניית המתנגדים לקבינט הדיור מיום 4.8.2016 בקישור: <https://law.acri.org.il/he/wp-content/uploads/2016/08/wadi-alnaam-040816.pdf>

72. פניית המתנגדים לא נענתה והצעת המחליטים קיבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 11.8.2016.

73. ביום 5.7.2017 ניתנה החלטת בית המשפט העליון בג"ץ 1705/14 שמחקה את העתירה לאחר התקדמות במכלול הדברים. ביהמ"ש ציין כי זכויות וטענות המתנגדים בעתירה ישמרו, וכי אלה יוכלו "להשיג על התכנון שיקבע (בגדרו יתחמו, בין השאר גבולות היישוב, נושא העתירה, אופיו והמגבלות שיושתו בגין ההשפעות הסביבתיות של רמת חובב וגורמים נוספים)-לאחר שזה יאושר."

החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 1705/14 לבאד אבו עפאש נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה מיום 5.7.2017 מצורף ומסומן **נספח 5**.

ג.3. התכנית המופקדת 0669481-699

74. עוד טרם הסתיים ההליך המשפטי, וכתוצאה ממנו, הותנע בשנת 2017 הליך המו"מ בין נציגי הכפר והארגונים לבין נציגי גורמי התכנון במטרה לקדם את ההליכים התכנוניים לעבר מציאת פתרון והקמת הכפר המיוחל.

75. אולם, על אף המצג האופטימי, הפגישות והדיונים בין הצדדים לא נשאו פרי. גורמי התכנון המשיכו בשלהם תוך התעקשות לקידום התכנון הפרטני לשכונות המגורים ביישוב, תוך התעלמות מהקושי של התושבים לקידום התכנון הפרטני ללא קביעת גבולות ליישוב וצמצום המגבלות הסביבתיות מנאות חובב.

76. המתנגדים הדגישו וטענו שוב ושוב במהלך ישיבותיהם המשותפות עם נציגי המשרדים כי תכנון היישוב יכול להיעשות בהסכמתם רק כאשר ידעו כי אכן שטחו וגבולותיו מאפשרים פתרון כפרי-חקלאי לכלל התושבים. ואכן, התכנית כפי שהינה מוצגת היום, כלל אינה מאפשרת הקמת יישוב בעל אופי כפרי וסוגיית צמצום מגבלות הבניה מנאות חובב טרם לובנה.

77. הדברים היו ברורים לכל, וגם קיבלו ביטוי בהליך אישור התכנית בדיון הוולנת"ע מיום 26.11.2020, בדבריה של הגב' יערה רוזנר, אשר שימשה בתפקידה כיועצת חברתית בצוות התכנון:

"... אני התחלתי את התהליך החברתי ב-2017 שבעצם התחלנו במקביל בעבודה עם קבוצות שהתעניינו שהביאו איזה שהוא עניין ראשוני, עם אנשי הרשות להסדרת התיישבות הבדואים ועם שני מפגשים עם הוועד ממש מפגש ראשון להתנעת התכנית או ברגע שהתחלנו את העבודה פחות או יותר הבנו את כללי המשחק בהם אנחנו פועלים. כינסנו את הוועד הצגנו את תחום התכנון ולא הגענו להסכמה עם אנשי הוועד. **אנשי הוועד היו מאוד תקפים בעמדתם שניתן לצמצם את המגבלות שהבדיקה הסביבתית לא משביעה רצון. מאוד יכול להיות שחלק גדול מהקבוצות יכולות להיות מוסדרות במקום. לנו היו הנחיות אחרות. התכנון התקדם בלי להגיע להסכמה... זה בעצם נשאר באותה נ' שהיתה עמדה מאוד תקיפה ברורה של אנשי הוועד בלי צמצום מגבלות בלי בחינה מהותית של הסדרה במקום והיקפים הרבה יותר נרחבים ממה שאנחנו יכולנו להציע, הם לא מעוניינים להצטרף למהלך.**" (ההדגשות אינן במקור). (רי' עמ' 55 לתמליל ישיבת הוולנת"ע מיום 26.11.20).

78. עיון בהוראות התכנית גם מעלה כי מדובר ביישוב בצפיפויות האופייניות ליישוב סמי עירוני – פרברי, ובו בממוצע 4 יח"ד לדונם. ישנם אף שני מגרשים ביעוד "עירוני מעורב" בהם ניתן

לבנות 12 יח"ד לדונם ועד 10 קומות. מרכיבים אלו מאפיינים ישובים פרבריים סמי עירוניים ולא ישובים בעלי אופי כפרי. בהמשך לכך, במהלך דיונים שנערכו על התכנית במוסדות התכנון הודו נציגי התכנון כי אין מדובר ביישוב כפרי. באותו תמליל ישיבת וולנת"ע מיום 26.11.2020 במהלכה מר שמעון בר-שמעון, ואשר הציג את מרכיבי התכנית קבע כי: **"מבחינת התמ"מ יש בתכנית 4 מרכיבים. מרכיב אחד הוספת סימבול ישוב כפרי. פרברי סליחה."** (ר' עמ' 53 לתמליל ישיבת הוולנת"ע מיום 26.11.2019). כאמור, כ- 80% מהפעילות הכלכלית של תושבי הכפר מתבססת כיום על חקלאות, המהווה חלק אינטגרלי מאורחות חייה של האוכלוסייה. יתכן וצפיפות זו שנקבעה בתכנית מכוונת כלפי השינויים שיביאו עימם הדורות העתידים, אך כיום, בהווה, התושבים שבים ומדגישים שהם מעוניינים לחיות בישוב כפרי בעל אופי חקלאי.

79. מתוך הבנה כי השאלה הקריטית הייתה ועודה הינה סוגיית גבולות הישוב ושטחו, הוכרז לפני מספר חודשים בישיבה שהתקיימה בתאריך 3.2.2020 בלשכת תכנון, על הקמת צוות בדיקה לצמצום רדיוס הסיכונים מנאות חובב. צוות זה כפי שהובטח יהיה מורכב מנציגי המשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות המועצה התעשייתית נאות חובב, נציגי לשכת תכנון מחוז דרום, הרשות להסדרת התיישבות הבדווים ונציגי התושבים.

80. ככל הידוע לנו, צוות זה מעולם לא נפגש. למרות שהייתה הזדמנות לקדם דיון בהשתתפות הצוות המקצועי בטרם קודמה תכנית המתאר לישוב, הדבר לא קרה. תחת זאת החליטו מוסדות התכנון להמשיך ולקדם את התכנון אשר לו מתנגדים התושבים, תוך דחיית הדיון בנושא גבולות הכפר, שהינה, סוגיה קריטית ורגישה אשר בלעדיה לא ניתן יהיה להתקדם בהסדרת המרחב הקיים.

81. אמנם התכנית מסמנת את השטחים הדרומיים ככאלו שיתאפשר בהם פיתוח עתידי במידה ויצומצמו המגבלות. אולם, עמדותיהם של גורמים שונים נגד אפשרות צמצום הרדיוסים הגבירו את החששות של התושבים כלפי רצינות הכוונות בדבר בחינת צמצום המגבלות.

82. כך באותו דיון ולנת"ע מחודש נובמבר 2019, לאישור תכנית המתאר המקומית העומדת בלב התנגדות זו, נאמר ע"י מר נעם הירש נציג משרד הבריאות בדיון, כי המיקום המוצע מסכן את את התושבים ייתכן שאף מעבר למגבלות חמשת הרדיוסים וזאת עפ"י הסקר האפידמיולוגי היחיד שבוצע משנת 2004:

מר נועם הירש :

אמרתי במועצה אשיב לך עמיר מה שאמרתי במועצה. במידה מבחינתנו וייעשה סקר אפידמיולוגי חדש, זה נעשה כבר ב - 2004 ברור הרבה מאוד זמן מאז, יעשו סקר חדש יעשו סקר סיכונים חדש יראו שאפשר לצמצם את רדיוס המגבלות של נאות חובב על הכיפק אין בעיה. יכולים להתקרב להתרחב, אבל כרגע המצב הנתון הוא שיש רדיוס מגבלות של 5 ק"מ שנקבע על - פי סקר סיכונים סקר אפידמיולוגי. יש תמ"מ

מאושרת שאומרת כי כל כניסה בתוך רדיוס מגבלות זה מותנה בבחינת סיכונים ובריאות הציבור .
מבחינתנו זה דבר שלא ניתן לעשות כרגע להיכנס פנימה .

מר תומר גוטהולף :

אני רוצה שאלת הבהרה למשרד הבריאות. אם יש סכנה אני לא מבין. אזור התעסוקה נאות חובב תעשייה נאות חובב עובדים בו כמה אלפי עובדים בסדר? באים כל בוקר חוזרים אחרי הצהריים . הם סיכון בריאותי? אני רוצה שתסביר לי.

מר נועם הירש :

זה עבודה שהיא תלוית מקום. נכון? אי - אפשר להפעיל את אזור התעשייה ללא העובדים.

מר תומר גוטהולף :

האם זה זו סוגיה? יש פה סוגיה של סיכון? תסביר לנו האם זה סוגיה של סיכון? האם שיקרה אירוע מסוים אז יהיה סיכון?

מר נועם הירש :

זה לא רק עניין - ,

מר תומר גוטהולף :

אז באופן של שהיה קבועה ביום יום מהווה סיכון? אם היא מהווה סיכון אני אומר לך אני לא מאשר פה שום דבר לא בתי - ספר ולא כלום ונוציא למנכ"ל משרד הבריאות צו פלילי שיפנה בתי - ספר של 3 אלפים תלמידים כי הם בסיכון. אני רוצה את העניין הזה שתחדד לנו.

מר נועם הירש :

אז אני מחدد ואומר לפי הסקר אפידמיולוגי שעשינו גם התושבים שגרים מעל 5 ק"מ מרחק כך. יש להם סיכון בריאותי מאוד גבוה. יש עודף תחלואה, עודף תמותה. מומים מולדים כך. יש פה בעיה. רצינית מאוד. שכרגע אין לה פתרון.

גב' דלית זילבר - יושבת ראש ועדת המשנה :

אבל - ,

מר נועם הירש :

הפתרון הסקר נעשה ב - 2004. כרגע. המצב מאז הישוב התרחב וגדל. יכול להיות שהמצב הרבה יותר חמור ממה שהיה ב - 2004. אני מאוד בעד - ,

דובר :

יכול להיות גם השתפר.

מר נועם הירש :

יכול להיות. לכן צריך לבצע סקר חדש שיכול להיות שיראה דברים יותר חמורים ויכול להיות שיראה דברים פחות חמורים. אבל כרגע המצב הנתון שתנאי הסף שלנו זה רדיוס של 5 ק"מ. אנחנו לא מוכנים לרדת מתחת לזה ולא להכניס שום דבר שיש לו פוטנציאל פגיעה בריאותית לא לתושבים לא לאורחים לא אף אחד אחר.

גב' דלית זילבר - יושבת ראש ועדת המשנה :

טוב.

מר תומר גוטהולף :

אני חייב להגיד לך שהדברים שאתה אומר אני שומע אותם פעם ראשונה .

מר נועם הירש :

בסדר.

83. במכתב נוסף, מצד מנכ"ל מועצת נאות חובב, מר אופיר אבידן מיום 1.8.2020, מביע זה האחרון את התנגדות המועצה למהלך עקרוני של צמצום רדיוס הסיכונים מנאות חובב. בין היתר, ציין מר אבידן בפנייתו אל יו"ר הוועדה המחוזית מר דוד לפלר (דאז) כי המועצה מתכוונת להגדיל את פעילותה התעשייתית ואת מספר המפעלים בשטחה וכי התנגדותו נתמכת בעמדותיהם של המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות.
העתק פנייתו של מר אופיר אבידן מנכ"ל מועצת נאות חובב לוועדה המחוזית מיום 1.8.2020 מצורפת ומסומנת כנספח 6.

84. יודגש, כי המתנגדים אינם מזלזלים בחשיבות סוגיית מגבלות הבניה, מדובר בסופו של יום בחייהם שלהם ושל ילדיהם, אולם, תשובתם היא שהמגבלות נקבעו באופן שרירותי מבלי לקחת בחשבון שממילא כבר עשרות שנים נכפה עליהם להתגורר באזור "האסור". זאת ועוד, המתנגדים טענו לאורך השנים כי אם יתברר כי האזור אכן מסכן את בריאותם, ובריאות ילדיהם, הרי שקיימת מוכנות לדון בחלופות מוסכמות לכפר ולתכנון יישוב כפרי-חקלאי, או מספר יישובים במיקומים אחרים, כפי שהוצע במסמך החלופות שהוגש במסגרת העתירה.

85. עמדות אלו של משרד להגנת הסביבה ונאות חובב מהוות חסם משמעותי ועיקרי בדרך לצמצום המגבלות מנאות חובב ולאפשרות מימוש של התכנון השלבי בשטחים הדרומיים המיועדים לתכנון העתידי והן אינן נתמכות בבדיקות עדכניות ורלוונטיות.

86. המתנגדים אף סבורים כי מגבלות הבניה של חמישה ק"מ כפי שמוצע בתכנית, הם שרירותיים שכן לאורך השנים נערכו בהם שינויים משמעותיים והם צומצמו מרדיוס של מעל 20 ק"מ, לדוגמה לצורך הקמת שגב שלום, תכניות פיתוח לדרום באר שבע, ועיר הבה"דים, ועד לק"מ ספורים המרחק הקטן ביותר הוא 2.7 ק"מ עד המפעל הצפון מזרחי). איש אינו יודע מהם הנימוקים שעומדים מאחורי עמדת המשרד להגנת הסביבה, בקביעת הרדיוס ובשינויים שנערכו בו.

87. העדרו של סקר אפידמיולוגי עדכני מוסיף לערפל הקיים ביחס לנחיצותם של מגבלות הבניה ולשרירותיות בקביעתם. הסקר האפידמיולוגי היחיד שבוצע הוא משנת 2004, ומתייחס לשנים 1995-2000, מטרתו הייתה לבדוק את השפעות החומרים הנפלטים ממפעלי רמת חובב על בריאות תושבי האזור, ושבעקבותיו התכנית שיועדה בשנת 2004 לוואדי אל נעם (לשכונת הדרומיות לשגב שלום) בוטלה.

88. ודוק, כפי שפורט לעיל, ההבנה אשר נולדה מתוך הליך המו"מ מול הרשויות ובמהלך הדיונים במוסדות התכנון היא, כי חלופה א' אשר הוצעה ע"י התושבים והארגונים המייצגים, תהווה בסיס להתקדמות הצדדים בתכנון ובקביעת הגבולות, תוך קריאה לגופים הרלוונטיים לעשות מאמץ לצמצום אזורי הרדיוס. יחד עם זאת, וכאמור לעיל, המו"מ עם התושבים לקביעת גבולות היישוב טרם מוצה וטרם הוצגה למועצה הארצית לתכנון ולבנייה עמדתו המקצועית של המשרד להגנת הסביבה בעניין.

מפת היישוב וואדי אל-נעם המסמנת את חלופה א' ואת תכנית המתאר המקומית מס' 699-0669481 מצורפת **כנספח 7**.

89. על כן, המתנגדים סבורים כי הפער בין החלופה שאותה הציעו לבין התכנית מושא ההתנגדות להקמת ישוב חדש לתושבי הכפר, אשר כולה מבוססת על התכנית לה התנגדו התושבים, הינו גדול מדי. מלבד המיקום עצמו שאינו מקובל על נציגי התושבים, תידרש העתקה של רוב

האוכלוסייה המתגוררת במקום אל תחום התכנית. מבדיקה שערכנו עולה כי קיימים רק כ-600⁴ מבנים מסוגים שונים בתחום התכנית המופקדת השייכים לאוכלוסיית וואדי-אל-נעם (לא כולל בשטח לתכנון עתידי), המהווה כ-18% מסה"כ המבנים הקיימים היום. צמצום רדיוס המגבלות הסביבתיות ל-2.5 ק"מ מצומת הכניסה לאזור התעשייה ועד לתחום היישוב המוצע ירחיב מאוד את אפשרויות הפיתוח לכפר ויאפשר הסדרה של יותר מבנים במקומם הנוכחי ללא צורך בעקירה.

90. כפי שתואר לעיל, המדינה שהעבירה את התושבים לוואדי אל-נעם, נמנעה משך עשרות שנים מלהסדיר תכנונית את יישובם והקימה לאורך השנים באופן שיטתי מפעלים ואתרים עתירי מפגעים סביבתיים חמורים. אתרים אלו הוקמו בצמידות לבתי התושבים כאשר האחרון בהם, רמת בקע, אושר לאחרונה בשנת 2018.

91. לסיכום, עורכי התכנית ממשיכים להתעלם מבקשות התושבים לבירור סוגיית המגבלות. הימנעות זו יש בה בכדי להכשיל את המגעים והעבודה הרבה שהושקעה בקידום הנושא בין כל הצדדים המעורבים. קיים חשש ממשי שקידום תכנית בלתי מוסכמת ובלתי ישימה, תפקיר את תושבי וואדי אל-נעם לעוד שנים ארוכות של פגיעה קשה ומתמשכת בזכויות אדם בסיסיות להן זכאי כל אדם בישראל, ובכללן הזכות לבריאות, לקורת גג, לכבוד ולשויון.

ב. פגמים בהליך התכנוני:

1.1. העדר תשתית עובדתית ראויה

92. החלטת הגורמים השונים להשאיר לכאורה את האפשרות לדון בגבולות היישוב העתידיים לדיון עתידי ע"י קביעת השטחים הדרומיים לפיתוח עתידי של היישוב, אינה עומדת בקנה אחד עם עמדותיהם של גורמים שונים במשרד הבריאות, הגנת הסביבה ורמת חובב המתנגדים למהלך. עמדות אלה מגלמות את חוסר הוודאות והנכונות לצמצום המגבלות.

93. כפי שתואר לעיל, בדיון שנערך בוולנת"ע מחודש נובמבר 2019, הביע נציג משרד הבריאות את התנגדותו לאפשרות צמצום המגבלות. גם מנכ"ל ראש מועצת נאות חובב הביע את התנגדותו לאפשרות זאת במכתבו כמפורט לעיל. אולם בדיון שהתקיים לאחרונה בתאריך 26.10.2020, בעניין תמ"מ 3/ב/2/40/14/4 מבנים יבילים לבתי ספר בוואדי אל-נעם, העיר ראש מועצת נאות חובב מר גדי אלפסי כי: "ניתן לצמצם את הרדיוס, זה הכל עניין של עלויות".

94. כפי שצוין לעיל, תחומי מגבלות הבנייה צומצמו לאורך השנים, באופן משמעותי, מ-20 ק"מ לשבעה ק"מ, לחמישה ק"מ ועד ל-2.7 מגבול ייעוד הקרקע של רמת חובב. בין היתר בשל כך הותרה הקמתה של עיר הבה"דים במרחק של תשעה ק"מ מנאות חובב.

⁴ מבוסס על נתונים מתוך תצ"א משנת 2015.

95. דרך המלך לבירור סוגיה זו, היא ע"י בחינה מעמיקה של ההשפעות הבריאותיות והסביבתיות על תושבי ואדי אל-נעם, שכן אין זה מתקבל על הדעת שמצד אחד המדינה מקדמת תכנית שאין עבורה הסכמה, ומצד שני מתמהמהת באחריותה לבדיקה מעמיקה של הסוגיה, תוך שהיא טוענת שהמיקום מסכן את בריאות תושביה.

96. ההתעלמות של הרשויות המנהליות מהתושבים באזור עומדת בניגוד לפסיקה המשפטית ולחובתה של הרשות המינהלית להתבסס על תשתית עובדתית הולמת ומלאה וכן לבחון את כל השיקולים הרלוונטיים בעת קבלת החלטה. **שכן, אין טעם בתכנית המקודמת, אם אין לגביה הסכמה.**

2.ב. אי שיתוף תושבי ואדי אל-נעם בתכנון המפורט :

97. בשנים האחרונות המגמה בפסיקה הינה להרחיב את זכות הטיעון או מתן הזדמנות לציבור להשתתף בתהליכי קבלת ההחלטה. (בג"ץ 6450/17 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה נ' ועדת שרים לענייני תכנון, בנייה מקרקעין ודיור (מיום 19.11.2017)). יתרה מכך, מתחדדת ההכרה במוסדות התכנון, כי באמצעות תהליכים אלה ניתן לאתר פתרונות תכנוניים, שיאפשרו לייצר תכנית שניתן ליישמה, על ידי מענה התואם הן את עקרונות התכנון העומדים בבסיס התכנית והן את הצרכים הפרטיקולאריים של הקהילות השונות המצויות בשטח התכנית. למרות זאת, ולמרות התחייבות מוסדות התכנון בפני בג"צ, שיתוף כאמור לא נעשה.

98. כפי שפירטנו לעיל, כל המפגשים שהתקיימו לשיתוף נציגי הוועד המקומי בתכנון היו מפגשים בהם ביקשו נציגי רשויות המדינה וגורמי התכנון לברר אודות התכנון המפורט. זאת ללא מתן אפשרות לדון בסוגיה האמתית העומדת בסלע המחלוקת והיא הגדרת הגבולות, לה השפעה ישירה על עקרונות התכנון המפורט. כל זאת למרות בקשותיהם החוזרות והנשנות של התושבים. **שיתוף הציבור שנעשה לא נגע אפוא בסוגיה שהטרידה יותר מכל את התושבים ולכן אין מדובר בשיתוף ציבור שנועד להגיע להסכמות בסוגיות המהותיות הנתונות במחלוקת.**

99. במסגרת המפגשים נמנעו עורכי התכנית ומוסדות התכנון מבחינה פרטנית או מעמיקה של צרכי תושבי הכפר. לא נערך כל סקר חברתי - תכנוני בכפר ואדי אל-נעם שכן עורכי התכנית העדיפו קידום תכנית בכל מחיר ללא קשר להסכמה העקרונית של התושבים. הדבר צורם במיוחד לאור שלושה עשורים של ניסיונות חוזרים ונשנים של תושבי ואדי אל-נעם לפעול להסדרה תכנונית של יישובם, ושכולם נפלו על אוזניים ערלות.

100. חסרונו של סקר חברתי מעמיק ניכר אף בבסיס נתונים שגוי עליו נשענת התכנית. קיימים פערים משמעותיים בין נתוני גודל אוכלוסייה המוצגים בתכנית לבין נתוני גודל האוכלוסייה שנאספו בסקר שערכו התושבים. במסמכי התכנית מוצהר כי גודל האוכלוסייה הוא 7,000 נפשות. בעוד, שסקר שנערך על ידי התושבים וניתוח מבנים קיימים מעלה כי אוכלוסיית הכפר מונה מעל 10,000 נפשות. לאמיתו של דבר, גם גורמי התכנון השונים תומכים בנתון האחרון, שגם מופיע

בגרסאות קודמות של תכנית המתאר המקומית, ועלה גם בדיון בוועדה המחוזית ב- 27.10.2020, בעניין תוספת מבנים יבילים לצורכי חינוך.

101. לנתונים אלה השפעה ישירה על נתוני צפי האוכלוסייה, והיקף שטחי הקרקע המוקצים לשימושי הקרקע השונים. בתכנית מוצהר כי היא נותנת מענה לאוכלוסיית יעד של כ- 14,000 נפשות בשנת היעד, בעוד שצפי האוכלוסייה האמיתי הינו כ-20,000 נפשות. פערי הנתונים מעלים חשש עמוק שהתכנית במתכונתה הנוכחית איננה נותנת מענה תכנוני לכלל אוכלוסייה היעד ולכלל תושבי הכפר, ואינה עונה על צורכי האוכלוסייה ליישוב כפרי.

102. בכל המפגשים שנערכו התושבים הביעו התנגדותם הנחרצת לתכנית המבוססת על עקרון "התכנון השלבי", מתוך חשש שתאושר תכנית הנותנת מענה רק "לתושבים המעוניינים". הנה כי כן, חששם של התושבים לא הופרך. התכנית במתכונתה הנוכחית תגזור על חלק משמעותי מתושבי הכפר, המשך חיים בכפר לא מוכר, ללא אופק תכנוני ובמצב מתמיד של זמניות קבועה. וכל זאת תחת האיום הקשה מכל של צוי פיננסי והריסת בתים.

103. ההתעלמות מדרישותיהם של תושבי הכפר המתגוררים בשטח התכנית מובילה למסקנה כי התכנית והוועדה לא שקלו את כלל השיקולים הרלוונטיים, שכן "בגדר השיקולים הענייניים מתחייבת הרשות המינהלית לא אחת, להתחשב לא רק בנתונים עובדתיים, אלא גם בעקרונות וערכים. למשל, בהיבטים של זכויות אדם, באינטרסים חברתיים וכלכליים שונים, וכיוצא באלה" (יצחק זמיר **הסמכות המינהלית** ב 741 (2011)), וכן עליה לקחת בחשבון את צרכיהם של כלל קבוצות האוכלוסייה אשר ההחלטה יכולה להשליך עליהם באופן ישיר או עקיף (בג"ץ 4906/98 **עמותת עם חופשי" לחופש דת, מצפון, חינוך ותרבות נ' משרד הבינוי והשיכון**, פ"ד נד(2) 503 (2000)).

104. המשמעות של האמור לעיל היא כי התכנית אינה תואמת את המציאות התכנונית והתשתית העובדתית הקיימת היום בשטח. מדובר במחדל תכנוני ופגיעה בזכויות התכנון של תושבי ואדי אל-נעם ובזכותם לתנאי חיים מינימאליים בכבוד במסגרת יישובית, אשר תאפשר את המשך קיומם כקהילה. התנהלות זו מצביעה על התחמקות עורכי התכנית מהפעלת שיקול דעת מקצועי עצמאי במקרה מובהק של מצוקה קשה במיוחד של התושבים, ולצידה הסכמה תכנונית עקרונית בדבר הצורך לייחד פתרון התיישבותי הולם לוואדי אל-נעם. על כן ההסתמכות הבלעדית עליה מהווה פגם היורד לשורש ההליך ומוביל בהכרח לביטול ההחלטה.

3. התכנית נגועה בחוסר סבירות ומפרה את חובת המדינה לתת מענה תכנוני ממשי וזמין לוואדי אל-נעם:

105. התחייבות מוסדות התכנון בפני בג"צ 14/1705, מקימה חובה על מוסדות התכנון לגבש פתרון מוסכם, יחד עם האוכלוסייה בכדי לקבוע את צורת ההתיישבות הכפרית. לאורך הדיונים

בתכנית, וביתר שאת עם פרסומה, התברר שהתכנית מפרה את התחייבויות מוסדות התכנון. זאת, בין היתר כיוון, שכפי שפורט לעיל, הצוות לא ביקש לברר את אפשרות צמצום הגבולות וקביעת הישוב דרומית למיקומו הנוכחי.

106. התנהלות זו, משקפת את דרך הפעולה הפסולה בכל הנוגע לתכנון וואדי אל-נעם מזה שנים רבות וגם היום.

107. המתנגדים ביקשו לבחון חלופות להעתקת הכפר, באזור אחר, שמחוץ לוואדי אל-נעם, ונדחו וכשביקשו לחלופין להסדיר את מגוריהם במקום מושבם תוך צמצום המגבלות, זכו להתעלמות. המתנגדים חשים כי כל ניסיונות הידברות מובילות לאותה תוצאה זהה, פעם אחר פעם תוך שהרשויות מנסות לקבע את המצב הקיים מבלי לאפשר דיון בטענה המהותית.

ב.4. שוויון, העדפה מתקנת, צדק חלוקתי וצדק חברתי:

108. המדיניות שבאה לידי ביטוי בתוכנית עודנה מפלה, כיוון שהתכנית שוללת מתושבי הכפר ואדי אל-נעם את אפשרות הבחירה בהתיישבות כפרית קהילתית חקלאית עצמאית. התכנית מותירה את התושבים בפני הבחירה המרה באותה חלופה לה הם התנגדו משך כל השנים: אורח חיים פרברי צמוד דופן ליישוב שגב שלום.

109. לעומתם, לאוכלוסייה היהודית נתונה החרות לבחור להתגורר במגוון רחב של יישובים בנגב, לרבות יישובים קטנים ביותר, כגון מושבים, קיבוצים או יישובים קהילתיים בהם מתגוררים מאת בודדים של תושבים, כדוגמת היישובים רתמים (487 תושבים לשנת 2018 לפי נתוני הלמ"ס), גבעות בר (1,143 תושבים לשנת 2018 לפי נתוני הלמ"ס) או באר-מילכה (189 חברים לשנת 2018 לפי נתוני הלמ"ס); או בחוות בודדים. יחס שונה זה אינו יכול להיות מוצדק באופן ענייני ולכן זוהי הפליה פסולה.

ר' נתוני למ"ס בקישור הבא:

<https://www.cbs.gov.il/he/subjects/Pages/%D7%90%D7%95%D7%9B%D7%9C%D7%95%D7%A1%D7%99%D7%99%D7%94-%D7%91%D7%99%D7%99%D7%A9%D7%95%D7%91%D7%99%D7%9D.aspx>

110. בהקשר זה, נדגיש כי היבט מרכזי הוא הפגיעה בעקרון הצדק הסביבתי אשר דן בחלוקה צודקת והוגנת של נטל סביבתי בין קבוצות שונה באוכלוסייה. הגשמת הערך של צדק סביבתי מחייבת חלוקה חברתית צודקת של משאבי סביבה ציבוריים ושל נטל סביבתי וסיכונים סביבתיים הנוצרים ע"י פעילות אנושית" (דניאל פיש צדק סביבתי בישראל: המפגש בין דיני זכויות האדם לדיני איכות הסביבה, משפט וממשל ז' 911, 914 (תשס"ה)).

111. הפגיעה האמורה בזכויות החוקתיות של האזרחים הבדואים לכבוד, לחיים, לבריאות ולסביבה נאותה אינה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה שבחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו בהיותה לא לתכלית ראויה. שכן, הלכה ידועה היא, כי תכלית ראויה לכל פעולה מינהלית היא זו שנותנת משקל לזכויות האדם ולא מניחה את הפגיעה הלא מוצדקת בהם (בג"ץ 1661/05 **המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל**, פ"ד נט(2) 481, בעמ' 570 (2005)).

112. אין צורך להרבות במלים בדבר מרכזיותה של הזכות לשוויון, והאיסור להפלות על בסיס השתייכות קבוצתית, כעקרון על זכות חוקתית, המחייבת את כל רשויות המדינה ומוסדותיה לרבות מוסדות התכנון. כנגד זכות זו עומדת חובת המדינה להימנע מהפליה פסולה, לרבות החובה לנהוג בהעדפה מתקנת על מנת להגיע לתוצאות שוויוניות. חובה זו תקפה ביתר שאת בחלוקת משאבי קרקע, שמעצם טיבם מוגבלים, ובכללם חלוקת השימוש במשאבי הקרקע שבסמכות מוסדות התכנון. חובה זו מתגברת ככל שמדובר במשאבים המופנים לתיקון עיוות חברתי-כלכלי, ביחס למיעוט דתי, לאומי או אחר (ר': בג"ץ 95/6698 **קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל ואח'**, פ"ד נד (1) 258) וכן (בג"צ 00/244 **עמותת שיח חדש נ' שר התשתיות הלאומיות**, פ"ד נו (6), 25. ועוד (בג"צ 03/111163 **ועדת המעקב העליונה לענייני ערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל**, (טרם פורסם, פסקאות 14 ו-21 לפסק דינו של הנשיא ברק).

113. אף נפסק בעניין פרדס שניר, שטיעונים של הפליה על רקע לאומי אתני מהווים שיקולים **תכנוניים, שחובת מוסדות התכנון לשקול**. פסק דין זה חוזר ומדגיש, שהתכנון הפך זה מכבר "כלי להשגת יעדים חברתיים ראשונים במעלה כטיפול בצרכי קבוצות חלשות". עת"מ (ת"א) 1253/05 **מוחארב נ' המועצה הארצית לתכנון ובניה**, (ניתן ביום 4.5.06), בפסקה 24).

ב.ג. פגיעה בזכות לכבוד ובזכות לתרבות:

114. חשוב לזכור, שתושבי הכפר ואדי אל-נעם, כמו גם תושבי יתר הכפרים הבלתי מוכרים, אינם סתם עוד קהילה בעלת מאפיינים ייחודיים, אלא מיעוט ילידי לאומי, דתי ותרבותי, שהמשפט מעניק לו הגנות נוספות על ההגנות הניתנות לקהילות המשתייכות לקבוצת הרוב במדינה.

115. על אף ההכרה הממסדית ההולכת ומתגבשת בחשיבות הכלת היבטים חברתיים-קהילתיים בתהליכי תכנון ובניה, ולמרות שבשנים האחרונות הכירו הרשויות בישוים לאוכלוסייה בדואית מוגדרת, ברובם המכריע במקום מושבה הגיאוגרפי, התפיסה העומדת מאחורי מדיניות הרשויות בהצעות הרשמיות והבלתי רשמיות לפתרון יישובי לכפר ואדי אל-נעם אחת היא. זו תפיסה אשר אינה לוקחת בחשבון את המאפיינים התרבותיים ומציעה פתרון דיור אחד ויחיד מסוגו.

116. מדובר בתכנית בלתי מעשית, שכן התושבים עומדים בהתנגדותם לעבור לתחום התכנית המוצעת, שלא מאפשרת לתושבי ואדי אל-נעם לבחור בהתיישבות כפרית עצמאית, שתואמת את תרבותם ואת אורח-חיהם המסורתי ומתעלמת מניסיונות העבר הלא מוצלחים לקידום

פתרונות שאינם מוסכמים, אשר עד היום משפיעה על יחסי האימון ואפשרות קידום פתרון מוסכם ופוגעת בזכותם של תושבי ואדי אל-נעם לכבוד ולתרבות.

117. הלכה ידועה היא שלמוסדות התכנון סמכויות רחבות לתכנן לטובת האזרחים והקהילות המתגוררים בשטח התכנון, וביתר שאת כאשר מדובר באוכלוסייה בעלת מאפיינים ייחודיים, דוגמת האוכלוסייה הדתית (בג"צ 88/237 מועצה מקומית גבעת שמואל ואח' נ' מנכ"ל משרד הפנים ואח', פ"ד מב(4) 841, 847).

118. חובת מוסדות התכנון לאפשר מגוון צורות התיישבות במחוז, וחובתם לאפשר דגמי התיישבות מותאמים תרבותית לאוכלוסיית המקום גוברת ככל שמדובר במיעוט ילידי, שהמשפט הבינלאומי מחייב את מדינת ישראל להעניק לו כלים לממש את תרבותו; חובה המעוגנת בין היתר בסעיף 27 לאמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ופוליטיות (ICCPR). חובה זו קיבלה לאחרונה חיזוק משפטי ומוסרי נוסף עם אימוץ ההצהרה הבינלאומית בדבר זכויותיהם של עמים ילידים (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples) מיום 13.9.07. הצהרה זו מעגנת שורה ארוכה של זכויות להן זכאים עמים ילידים ופרטים המשתייכים לעמים אלה, ובמיוחד הזכות שלא יועברו בכוח ממקום מושבם אלא רק לאחר קבלת הסכמתם המודעת והחופשית ובכפוף לפיצוי הוגן מוסכם (סעיף 10). כן מעגנת ההצהרה את חובת המדינה לספק לאנשים השייכים לעמים ילידים מכניזם אפקטיבי הנועד למנוע כל העברה כפויה העלולה לפגוע בזכויותיהם כקהילה (סעיף 8 (2) (ג)).

119. לאור כל האמור לעיל אנו מבקשים מהוועדה המחוזית לתכנון ובניה לקבל את התנגדותנו ולדחות את התכנית במתכונתה המוצעת עד אשר יתקיים דיון מקצועי באפשרות צמצום רדיוס המגבלות מנאות חובב. במסגרת הבדיקה יקבע באם הקמת יישוב כפרי חקלאי עצמאי עבור האזרחים הערבים הבדווים המתגוררים באזור מתאפשר. כל זאת בטרם תאושר תכנית מתאר מקומית הכוללת פתרון הוגן ומוסכם לתושבי הכפר ששומר באופן מלא על זכויותיהם.

120. המתנגדים שומרים על זכותם להוסיף, לפרט ולהרחיב את טיעוני התנגדותם לתכנית המופקדת, ולהסתייע במומחים, ככל שיהיה צורך בכך.

בכבוד רב,

דפנה ספורטה

דפנה ספורטה, אדריכלית
עמותת במקום

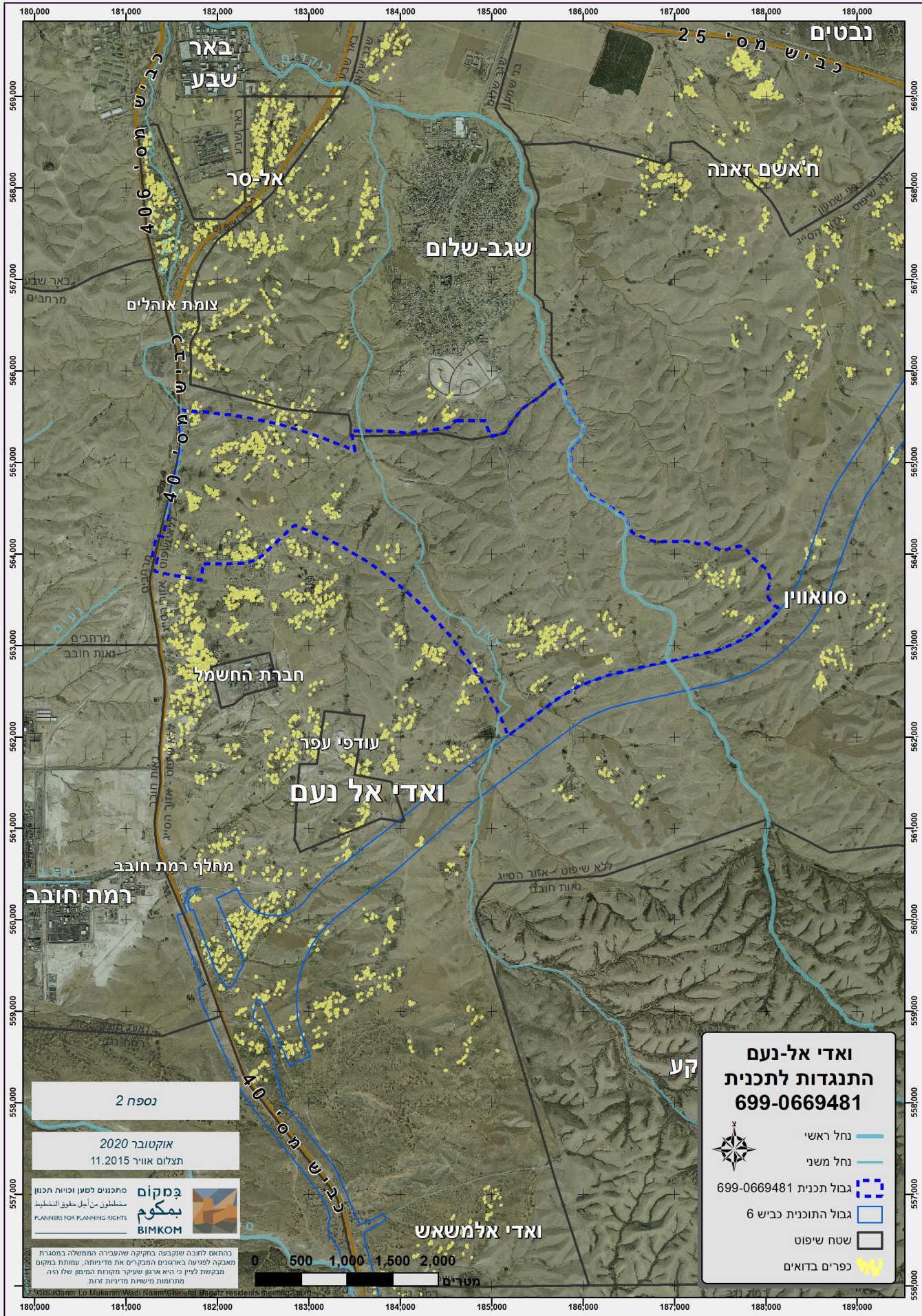
אבן ברי סנא, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח

נספחים

מסומן	שם נספח	עמוד בהתנגדות
1	ייפוי כח ותצהירים מאת המתנגדים (מצורף בקובץ דיגיטלי נפרד)	3
2	מפת היישוב ואדי אל-נעם	5
3	החלטת הוולנת"ע מיום 24.11.2015	8
4	החלטות המועצה הארצית לתכנון ולבניה, ישיבה מס' 590 מיום 5.1.2016	8
5	החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 1705/14 לבאד אבו עפאש נ' המועצה הארצית לתכנון ולבניה מיום 5.7.2017	9
6	העתק פנייתו של מר אופיר אבידן מנכ"ל מועצת נאות חובב לוועדה המחוזית מיום 1.8.2020	12
7	מפת היישוב וואדי אל-נעם המסמנת את חלופה א' ואת תכנית המתאר המקומית מס' 699-0669481	13

נספח 2

מפת היישוב וואדי אל-נעם

נספח 2

אוקטובר 2020
תצלום אוויר 11.2015

ממכנים לפען זכויות תכנון
مخططون من اجل حقوق التخطيط
PLANNERS FOR PLANNING RIGHTS

במקום
بمكوم
BIMKOM

הותאם לוחבה שנקבעה בחקיקה שהעבירה הממשלה במסגרת מאבקה לפגיעה בארגונים המבקרים את מדיניותה, עמותת במקום מבקשת לציין כי היא איננה שותפה שיתופי מעורבות הימנעון שלה היה מרחיבות מישורת מדיניות זרות

ואדי אל-נעם
התנגדות לתכנית
699-0669481

נחל ראשי

נחל משני

גבול תכנית 699-0669481

גבול התוכנית כביש 6

שטח שיפוט

כפרים בדואים

נספח 3

החלטת וולנת"ע מיום 24.11.2015

מסמך החלטות

ולנת"ע מס' 561 מתאריך 24.11.2015

הבהרות:

מסמך זה נערך לפי סעיף 48 לחוק התכנון והבניה כפי שנקבע בתיקון 101 לחוק. המסמך מכיל את ההחלטות שנתקבלו באותה ישיבה ותו לא. פירוט נוסף לפי סעיף 48 (ובכללו מהלך הדיון, הצעות מיעוט, נוכחות חברים, מוזמנים ועוד) יובא בפרוטוקול הישיבה אשר יפורסם עם אישורו ע"י חברי הוועדה. מובהר כי מועדים שנקבעו בחוק ו/או בתקנות ו/או בגוף ההחלטה מתייחסים למסמך זה.

רשימת נושאים

1. אישור פרוטוקול
3. ישוב דרוזי חדש
4. ואדי אל נעם
5. תכנית מס' ש/22/כח/1: מצפה אמירי גן, זיכרון יעקב
6. תמ"מ 3/21/30: מתחם החטיבות, מערב כפר סבא
7. תמ"א 41: תכנית מתאר ארצית לתשתיות אנרגיה
8. מסמך מדיניות למרחב הימי

4. ואדי אל נעם

מצ"ב החלטת הוועדה כפי שהתקבלה בתאריך 24.11.2015:

כמתחייב מנוהל עבודת המועצה הארצית לעניין המלצתה למועצה להמליץ לממשלה, בנוגע להקמת ישובים חדשים על פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, ובהתאם להחלטת בג"צ 1705/14, קיימה הוועדה דיון בנושא, במסגרתו שמעה את כל המוזמנים, ובכללם, נציגי עמותת במקום, האגודה לזכויות האזרח, נציגים של ועד תושבי המקום, נציגי הרשות להסדרת התיישבות הבדואים ונציגי הוועדה המחוזית מחוז דרום.

בפני הוולנת"ע הוצג תזכיר להקמת יישוב בדואי חדש על פי החלטת ממשלה מיום 02.02.2015, שהוגש על-ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר, הרשות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב, וכן מסמך חלופות למיקומו ואופיו של היישוב המיועד לתושבי ואדי-אל-נעם על פי החלטות בג"צ 1705/14 מיום 19.04.2015 ו-19.07.2015, על פיהן "העותרים יגישו חלופה למיקומו ואופיו של היישוב המוצע על ידם", אשר "תוצג לפני משורת הדין בפני הוולנת"ע, בצד המשך הטיפול בהליכי התכנון שקודמו עד הנה". מסמך זה הוגש בתאריך 31.08.2015 על-ידי ועד מקומי ואדי-אל-נעם, האגודה לזכויות האזרח ועמותת במקום – מתכננים למען זכויות תכנון (להלן: העותרים).

בחינת החלופות שהוצעו בשני המסמכים שלעיל מעלה כי החלופה המומלצת על-ידי התזכיר (חלופה 6) נמצאת מדרום ליישוב שגב שלום, כשחלקה המערבי נמצא בחפיפה לחלופה א' שהוגשה על-ידי העותרים (להלן: שטח החפיפה), כשזו מתפרשת מערבה, בתחום מגבלות נאות-חובב.

הוולנת"ע סבורה כי קיימת חשיבות בהקמת ישוב חדש עבור פזורת ואדי אל נעם, ורואה הזדמנות במצב זה, בו קיימת הלימה בין ההצעות שהוגשו, גם אם חלקית בלבד, שתאפשר מציאת פתרון תכנוני מיטבי בשיתוף כל הגורמים הנוגעים בדבר. לעניין זה גם יובהר כי שטח החפיפה נמצא בסמיכות למקום בו נמצאת הפזורה ובתחום השטח שיועד בתמ"מ 4/14/23 לאזור נוף-כפרי-חקלאי-משולב, המאפשר את הקמת היישוב בתכנית מקומית. ואולם, נוכח היקף האוכלוסייה והצרכים התכנוניים הנדרשים עבורה, שטח זה כשלעצמו אינו נותן מענה כולל לתחום היישוב הנדרש. הרחבתו מערבה בלתי אפשרית בשלב זה, נוכח מגבלות נאות-חובב, ואילו הרחבתו מזרחה משמעותה תכנון היישוב מדרום לשגב-שלום, ולכך מתנגדים העותרים.

בכל הנוגע להרחבה מערבה סבורים העותרים כי לאור צמצום מגבלות נאות-חובב בעבר (לטווח של 5 ק"מ מצומת הכניסה), יש לבחון באם ניתן לצמצם עתה למרחק של 2.5 ק"מ מצומת הכניסה, מה שיאפשר הסדרה לחלק ניכר מהפזורה במקום מושבה.

הוועדה סבורה כי ניתן למצוא פתרון תכנוני שתחילתו באזור שטח החפיפה, זאת תוך קביעת אזור המגורים ומבני הציבור מחוץ למגבלות נאות-חובב ומחוץ למגבלות איסור בניה מרמת בקע. פתרון זה ראוי שימומש בשלבים, אשר יאפשרו בשלב הראשון את העתקת האוכלוסייה הנמצאת כיום בתחום 2.5 ק"מ מנאות-חובב ומתחת לרצועת החשמל, וקביעת שימוש לחקלאות באזור המתפנה. ככל שבמשך הזמן ניתן יהיה לצמצם את מגבלות נאות-חובב כאמור - ניתן יהיה להסדיר תכנונית את הפזורה המצויה כיום במרחק העולה על 2.5 ק"מ ממנו, תוך הרחקתה מרצועת קווי החשמל. במידה ולא – תקבע הרחבת היישוב מזרחה, אליו תועבר כל האוכלוסייה הנמצאת בתחום מגבלת ה- 5 ק"מ, תוך יצירת חייץ ברור בין תחום היישוב לבין שגב שלום.

נוכח העובדה כי בנסיבות הקיימות מיקום זה, הוא המועדף, וישימותו גבוהה לאור הסדרת הפזורה בסמיכות למיקומה בפועל, רואה הוועדה חשיבות בהרתמות של כל הגורמים הרלוונטיים על מנת לאפשר את צמצום המגבלות באמצעים טכנולוגיים ואחרים על ציר הזמן, במטרה לאפשר תכנון מיטבי של היישוב.

לאור האמור, ממליצה הוועדה למועצה הארצית להמליץ לממשלה על הקמתו של יישוב חדש עבור פזורת ואדי אל נעם כשמוקד היישוב יהיה בשטח החפיפה.

בכל הנוגע לתכנונו של היישוב, סבורה הוועדה כי ראוי לאפשר בישוב החדש מגוון פתרונות מגורים. כך, לצד פתרונות לפעילות החקלאית של התושבים, בכלל זה בינוי חקלאי, שחלקו יתכן ויתאפשר בסמיכות למגורים, או פריסת מגרשי מגורים בסמיכות לשטחים החקלאיים (שייקבעו בתחום מגבלות נאות-חובב), מן הראוי כי יקודם גם תכנונה של שכונה בצפיפות גבוהה יותר, לאוכלוסייה שאינה עוסקת בחקלאות.

מר אמיר פולברמכר
מזכיר הוועדה

גב' תמר כפיר
מ"מ יו"ר הוועדה

העתק: חברי הוועדה

נספח 4

**החלטת המועצה הארצית לתכנון ולבניה,
ישיבה מס' 590 מיום 5.1.2016**

החלטות

המועצה הארצית לתכנון ולבניה

ישיבה מס' 590

מתאריך כ"ד בטבת תשע"ו, 5.1.16

הבהרה:

מסמך זה נערך לפי סעיף 48 לחוק התכנון והבניה כפי שנקבע בתיקון 101 לחוק. המסמך מכיל את ההחלטות שנתקבלו באותה ישיבה ותו לא. פירוט נוסף לפי סעיף 48 (ובכללו מהלך הדיון, הצעות מיעוט, נוכחות חברים, מוזמנים ועוד) יבוא בפרוטוקול הישיבה אשר יפורסם עם אישורו ע"י חברי הוועדה. מובהר כי מועדים שנקבעו בחוק ו/או בתקנות ו/או בגוף ההחלטה מתייחסים למסמך זה.

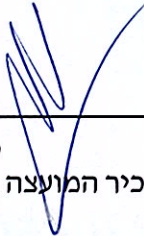
רשימת הנושאים

1. אישור פרוטוקול
2. תמ"א 13 / 3: חופי חיפה וטירת כרמל
3. תמ"א 10 / ד / 10 / 1: מתקנים פוטו- וולטאיים
4. תכנית מס' 13542: מתחם קדם עיר דוד, העיר העתיקה
5. ישוב דרוזי חדש בצפון
6. ישוב חדש לפזורת ואדי אל נעם
7. תמ"מ 4 / 14 / 55: דרכי הבשמים וארץ המכתשים
8. תקנות התכנון והבניה
9. תמ"א 47 / א / 1: דרך מס' 44 ממבואות מחלף השבעה עד מבואות מחלף תעבורה
10. תמ"א 14 / 8: מחצבת קדרים
11. תמ"א 39 / 2: שימושים בחוף רחצה ניצנים
12. תמ"א 37 / א / 7 / 1: תוספת זכויות בניה למבנה תפעול ובקרה בדרך מס' 6
13. תמ"א 3 / 108: הורדת מדרג דרך מס' 461
14. תמ"א 4 / 2 / 3: שינוי לתכנית מתאר ארצית חלקית לנמל תעופה בן גוריון

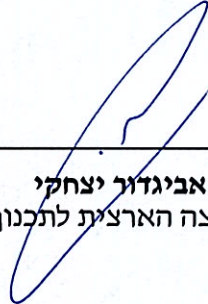
6. ישוב חדש לפזורת ואדי אל נעם
מטרת הדיון: דיון לפי נוהל הקמת ישובים חדשים

הוחלט:

1. כמתחייב מנוהל עבודת המועצה הארצית לעניין המלצתה לממשלה, בנוגע להקמת ישובים חדשים, ועל פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, קיימה המועצה דיון בנושא, במסגרתו שמעה את כל המוזמנים.
2. המועצה, לאחר שהוצג בפניה הפתרון עליו המליצה הולנת"ע, השתכנעה בחשיבות הקמתו של ישוב חדש עבור פזורת ואדי אל נעם, ולפיכך מחליטה:
 - א. להמליץ לממשלה על הקמתו של ישוב חדש עבור פזורת ואדי אל נעם מדרום לשגב שלום.
 - ב. לעניין גבולות הישוב בתכנית מקומית, המועצה סבורה שראוי שייקבעו בשיתוף עם התושבים, ותוך הבטחת רמה נאותה של בריאות הציבור, מזעור סיכונים סביבתיים והתחשבות במגבלות רמת בקע כפי שייקבעו מעת לעת.

טל רשף
מזכיר המועצה הארצית לתכנון ולבניה

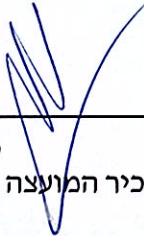

אביגדור יצחקי
יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבניה

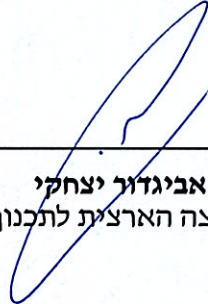
6. ישוב חדש לפזורת ואדי אל נעם
מטרת הדיון: דיון לפי נוהל הקמת ישובים חדשים

הוחלט:

1. כמתחייב מנוהל עבודת המועצה הארצית לעניין המלצתה לממשלה, בנוגע להקמת ישובים חדשים, ועל פי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, קיימה המועצה דיון בנושא, במסגרתו שמעה את כל המוזמנים.
2. המועצה, לאחר שהוצג בפניה הפתרון עליו המליצה הולנת"ע, השתכנעה בחשיבות הקמתו של ישוב חדש עבור פזורת ואדי אל נעם, ולפיכך מחליטה:
 - א. להמליץ לממשלה על הקמתו של ישוב חדש עבור פזורת ואדי אל נעם מדרום לשגב שלום.
 - ב. לעניין גבולות הישוב בתכנית מקומית, המועצה סבורה שראוי שייקבעו בשיתוף עם התושבים, ותוך הבטחת רמה נאותה של בריאות הציבור, מזעור סיכונים סביבתיים והתחשבות במגבלות רמת בקע כפי שייקבעו מעת לעת.

טל רשף
מזכיר המועצה הארצית לתכנון ולבניה

אביגדור יצחקי
יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבניה

נספח 5

**החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 1705/14
לבאד אבו עפאש נ' המועצה הארצית לתכנון
ולבניה מיום 5.7.2017**

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1705/14

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העותרים: 1. לבאד אבו עפאש
2. יוסף אל עזאזמה
3. מוסה אבו בניה
4. מוחמד אבו חבאק
5. נעים אבו ג'רביע
6. במקום מתכננים למען זכויות תכנון
7. האגודה לזכויות האזרח בישראל

נגד

המשיבות: 1. המועצה הארצית לתכנון ולבניה
2. הוועדה המחוזית לתכנון ובניה במחוז דרום
3. הרשות להסדרת ההתיישבות הבדואית
4. המועצה המקומית שגב שלום

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: י"א בתמוז התשע"ז (05.07.2017)

בשם העותרים: עו"ד גיל גן-מור; עו"ד סנא אבן ברי

בשם המשיבות 1-3: עו"ד תדמור עציון; עו"ד יונתן ברמן
בשם המשיבה 4: עו"ד ג'מאל אבן חמאד

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

1. נוכח החלטת הממשלה מתאריך 11.08.2016 וההודעה המעדכנת מטעם המשיבות 1-3 מתאריך 02.07.2017, ובעקבות ההודעה המעדכנת מטעם העותרים מתאריך 03.07.2017 – דומה שהעתירה בשלב זה מיצתה את עצמה.

2. בשים לב לאמור בפיסקה 1 שלעיל ולהצהרות שנמסרו בדיון מטעם המשיבות
3-1 – העתירה נמחקת לאחר שחלה התקדמות במכלול.

העותרים יוכלו להשיג על התכנון שיקבע (בגדרו יתחמו, בין השאר גבולות
הישוב, נושא העתירה, אופיו והמגבלות שיושתו בגין ההשפעות הסביבתיות של רמת
חובב וגורמים נוספים) – לאחר שזה יאושר. במקרה כזה זכויות וטענות כל הצדדים
שמורות להם, ואולם לא תהיה עוד תקיפה של תמ"מ 2/23/14/4 המקורית.

ניתן היום, י"א בתמוז התשע"ז (5.7.2017).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט

נספח 6

**העתק פנייתו של מר אופיר אבידן מנכ"ל מועצת
נאות חובב לוועדת המחוזית מיום 1.8.2020**

כ"ט תמוז, תשע"ט
1 אוגוסט, 2019
מספרנו: א-19-591

לכבוד
מר דוד לפלר - יו"ר הוועדה המחוזית
מחוז דרום
באר שבע

באמצעות הדוא"ל: davidle@iplan.gov.il

א.נ.,

הנדון: צמצום רדיוס הסיכונים מנאות חובב

1. הובא לידיעתי (בדרך עקיפה) כי הוועדה המחוזית מקדמת את רעיון צמצום רדיוס הסיכונים מנאות חובב.
2. ראשית, אציין כי עצם קיום דיונים מסוג זה עת שקולה של המועצה התעשייתית לא נשמע בדיונים השונים וחוות הדעת של המועצה והמפעלים השוכנים בפארק התעשייה לא הוצגה הינו שערורייתי ונוגד את ההיגיון והשכל הישר.
3. לגופו של עניין, בפעם האחרונה בה עלה הנושא לדיון (ינואר 2019), הציגה המועצה כי בכוונתה לקדם הרחבה של רדיוס הסיכונים, שכן שטחה של המועצה גדל משמעותית בשנת 2018 – עם סיפוח שטחים נוספים למועצה – וכן המועצה צופה פני העתיד ועוסקת בתכנון והתפתחות פארק התעשייה וגידול בפעילות התעשייתית ובמספר המפעלים.
4. חשוב לציין כי שטח המועצה מהווה עתודה לאומית לתעשייה כימית וכי טווח הסיכון המוגדר והידוע כעת, הוא תוצאה של עבודה מקצועית ומאומצת של המועצה והמפעלים בשטחה, הנאמדת בעשרות מיליוני שקלים, לצמצום טווח ההשפעה של נאות חובב.
5. אציין בנוסף כי עמדת המועצה נתמכת על ידי המשרד להגנת הסביבה ומשרד הבריאות.
6. לאור הדברים האמור, ובהיעדר עילה לקיום דיון כאמור ו'או חוות דעת' עבודה מקצועית בגינה הנושא הועלה לדיון, מתנגדת המועצה לדיון על צמצום רדיוס הסיכונים.
7. **דיון זה טומן בחובו השלכות כלכליות ותפעוליות משמעותיות, בעלות השפעה ישירה על המועצה והמפעלים בפארק התעשייה, לאפשרויות פיתוח התעשייה ולפעילות הכלכלית באזור ובנגב.**
8. על פניו, נראה כי האינטרס לקיום דיונים מסוג זה נובע מרצון לאפשר התיישבות ו'או קיום אזורי תעסוקה באזור ואדי אל-נעם. באופן אירוני, הנפגעים ממהלך זה יהיו תושבי הנגב בכלל ובהם גם התושבים, להם מבקשת הוועדה המחוזית פתרון קצר טווח וקצר רואי.

בברכה,

אופיר אבידן
מנכ"ל המועצה

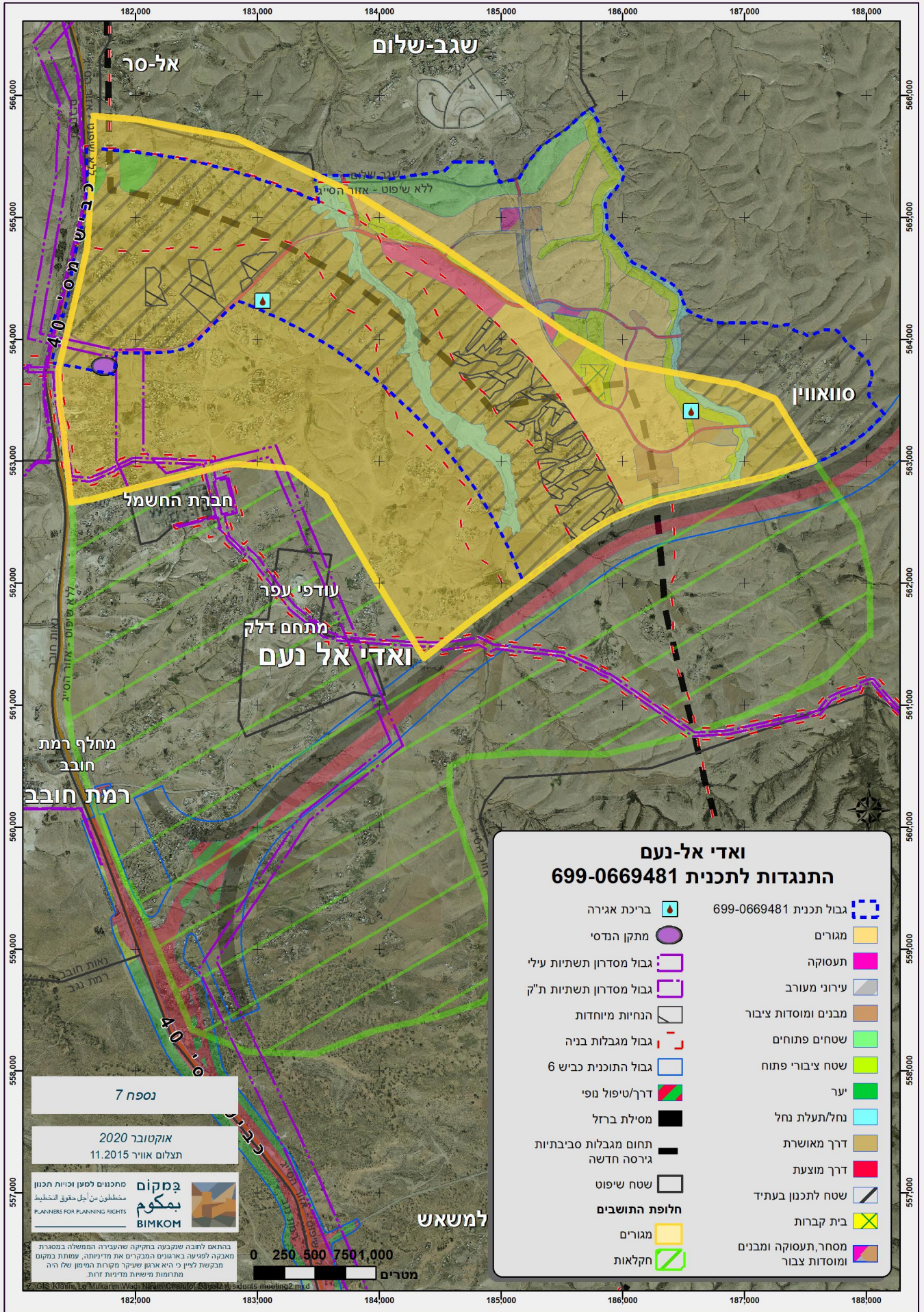
העתקים:

עו"ד גדי אלפסי – ראש המועצה
עו"ד אלדד אופק – יועמ"ש המועצה
מר ניר חסון – מנהל היחידה הסביבתית מועצת נאות חובב
חברי מועצה - המועצה התעשייתית נאות חובב
מר ניר שטרן – היועץ המשפטי לוועדה המחוזית
מר תומר גוטהלף – מתכנן המחוז
מר טל פודים – ממונה תכנון, לשכת התכנון
גבי ליאורה גולוב – ס. מנהל המחוז, המשרד להגנת הסביבה
מר גלעד אטקס – מהנדס הרשות להסדרת התיישבות הבדואית בנגב
נועם הירש – אחראי תחום תכנון, משרד הבריאות
מר חן ויצמן – מזכיר המועצה הארצית, מנהל התכנון
מר אביב חצבני – מנהל מחוז דרום, התאחדות התעשיינים
doc:\Management\2019\תכנון ובנייה\א-19-591 צמצום רדיוס הסיכונים מנאות חובב.doc

נספח 7

**מפת היישוב וואדי אל-נעם המסמנת את
חלופה א' ואת תכנית המתאר המקומית
מס' 688-0669481**

שגב-שלום

אל-סר

סוואווין

חברת החשמל

עודפי עפר
מתחם דלק
ואדי אל נעם

מחלף רמת
חובב

רמת חובב

ואדי אל-נעם
התנגדות לתכנית 699-0669481

בריכת אגירה	גבול תכנית 699-0669481
מתקן הנדסי	מגורים
גבול מסדרון תשתיות עילי	תעסוקה
גבול מסדרון תשתיות ת"ק	עירוני מעורב
הנחיות מיוחדות	מבנים ומוסדות ציבור
גבול מגבלות בניה	שטחים פתוחים
גבול התוכנית כביש 6	שטח ציבורי פתוח
דרך/טיפול נפי	יער
מסילת ברזל	נחל/תעלת נחל
תחום מגבלות סביבתיות גירסה חדשה	דרך מאושרת
שטח שיפוט	דרך מוצעת
חלופת התושבים	שטח לתכנון בעתיד
מגורים	בית קברות
חקלאות	מסחר, תעסוקה ומבנים ומוסדות צבור

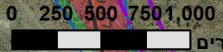
נספח 7

אוקטובר 2020
תצלום אוויר 11.2015

ממכנים לפען זכויות תכנון
مخططون من اجل حقوق التخطيط
PLANNERS FOR PLANNING RIGHTS

بمكوم
BIMKOM

הותאם לוחבה שנקבעה בחקיקה שהעבירה הממשלה במסגרת מאבקה לפגיעה בארגונים המבקרים את מדיניותה, עמותת במקום מבקשת לציין כי היא איננה שותפה משותפת בהימנעון שלא יהיה מטרונות מישיות מדיניות זרות

למשאש